

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnilstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bitvajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopis se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Štev. 30.

V Mariboru, dne 24. julija 1902.

Tečaj XXXVI.

Stari volilni red ostane.

V petek, dne 22. julija, se je začela deželna zbornica štajerska posvetovati o predlogu novega volilnega reda. Nemške stranke so privlekle vse svoje člane v deželni zbor. Slovenski deželni poslanci so imeli še zadnjo soboto dne 19. julija v Mariboru posvetovanje, ali se naj vkljub temu, da so sklenili abstinenco, udeležijo torkove seje ali ne. Sklenili so, kakor pravijo v izjavi, katero priobčujemo v političnem razgledu dobesedno, da se seje ne udeležijo. In res se je niso udeležili. Vsled tega v torek v deželnem zboru ni nihče naznanjal in zagovarjal želj, ki jih imajo Slovenci glede volilnega reda, kmetске koristi pa so našle svoje zagovornike samo v pičem številu nemških katoliških poslancev.

V svojem listu smo že razpravljali, da bi bil novi volilni red, ako postane postava, v korist samo grajščakom, meščanom in tržanom. Ti bi po novem volilnem redu dobili ravno dovolj novih poslancev, da bi lahko vladali deželo popolnoma po svojih željah, kmetje pa bi morali nositi jarem ter plačevati. Zamolčati pa ne smemo, da je tudi par dobrih določb v predlogu za novi volilni red, n. pr., da se volitve naj v prihodnjich vršijo naravnostno, ne pa še le po volilnih možih; dobra je tudi določba, čeprav je le majhna drobtinica, da se ustanovi nova skupina volilcev, o kateri sme vsak neomadeževan, 24-letni možki voliti.

Katoliški kmetски poslanci so se v deželnem zboru postavili na stališče, da sprej-

mejo vse, kar je dobrega v predlogu, a odklonijo vse, kar je slabega. Glasovali so proti temu, da bi še peščica grajščakov nadalje imela 12 poslancev, a zahtevali so 6 poslancev, pa ne samo za grajščake, ampak za vse veleposestnike, ki plačujejo najmanj 400 kron davka, in sicer od te svote vsaj 200 kron direktnega davka. A propali so, večina je bila za stare predpravice grajščakov. Za grajščake so glasovali tudi očetje in patroni »Štajerca« gospodje Ornik, Lenko, Stallner. Ko bodo prišli iz Gradca pa bodo ti gospodje zopet s sladkimi obrazi hodili po okolih ter vzdihovali: Ljubi kmet! V Gradcu pa se objemajo z grajščaki!

Meščanske nemške stranke so nadalje predlagale, da bi mesto Gradec volilo po novem volilnem redu 2 poslanca več kot doslej, torej 6 poslancev. Katoliški nemški poslanci pa so rekli: Dobro, a tudi poslancev za kmetске občine mora potem več biti. A o tem drugi poslanci niso hoteli nič vedeti. Tudi zgoraj omenjeni trojčki Ornik, Lenko in Stallner so bili proti temu, da bi kmetje dobili več poslancev. Katoliški nemški poslanci so bili užaljeni, da se kmetom ni hotelo dati več poslancev, za to niso hoteli tudi pri povišanju poslancev za mesto Gradec glasovati, odšli so iz dvorane in deželna zbornica je postala — nesklepčana. Predno pa so zapustili dvorano, izjavili so še, da hočejo zopet biti navzoči, ko se bo šlo za direktno, naravnostno volitev in za splošno skupino, samo pri glasovanju za mesta nočejo biti zraven. Toda

liberalno-nacionalni večini ni za te ljudstvo prijazne določbe, ampak samo za več mandatov, in za to so izrekli, da pustijo volilni red pri starem, ako se jim ne da, kar hočejo. Katoliški nemški poslanci pa se jim niso hoteli udati in potemtakem ostane v veljavi stari volilni red.

Politična zborovanja.

Sv. Križ tik Slatine. V soboto 19. t. m. zvečer je pri nas lilo, kakor bi iz škafo vliival. V dolinah je nastala povodenj, da še take nihče ne pomni, in je zlasti po novih vinogradih na tisoče kron napravila škoda. Tudi v nedeljo še je deževalo do dveh popoldne. Ko je opoldne prišel državni poslanec dr. Ploj k Sv. Križu in še videl povodenj, mislil je, da na shod niti deset mož ne bo. Ali ko vstopi ob treh v gostilno g. Fr. Ogrizka, bila je natlačeno polna. Zbranih je bilo blizu 200 volilcev iz svetokriške in rogaške nadžupnije, pa tudi od Sv. Florjana in iz Kostrivnice.

Ko predsednik vse prisrčno pozdravi, da besedo dr. Ploju; od vseh strani mu zaorijo krepki živio-klici. Najprej gospod poslanec izrazi svoje obžalovanje radi škode, povzročene po vodi, ter naroči županom, naj takoj vložijo na c. kr. okr. glavarstvo prošnje za nujno državno podporo; on bode vse potrebno storil, da bodo prošnje kmalu in ugodno rešene. Nato je v jedernatih besedah razložil, kaj so slovenski poslanci v poldrugem letu storili v državnem zboru zlasti v korist kmeta.

Listek.

Na cerkvenem shodu.

Prevel Ivan Vuk.

Pijančevanje, oh ta grda pregreha, koliko neprijetnosti je že povzročila. Le pogledjmo človeka, ki se je tako daleč spozabil, da je pil več ko mu je trebalo, kako gre, godrnja, preklinja itd. Drugo jutro pa vstane s pusto glavo in še bolj pusto možnjo.

Da pa bo cenjeni bralec sprevidel, kake neumnosti počinja človek, ako je pijan, mu hočem tukaj v pouk in svarilo narisati pijanca.

Bil je cerkveni shod. Pri »stari pošti« so pili, vriskali in plesali, da je bilo kaj. Tudi Žolničev hlapec Tonč je bil tam in ura v zvoniku je ravno odbila tri, ko se je napotil domov. Pri »stari pošti« še sicer plešejo, ali naš Tonč ima dovolj, ker Neblašnikov hlapec Miha še ga je nekoliko natolkel — radi Južanove Kate sta se sprla — potem se mu pa ni več dopadlo na shodu. Sedaj se pa vrača domov z glavo polno vinskega duha; in ta duh ga je zmiraj zapeljal: »Glej, Tonč«, mu je šepetal, »idi nekoliko na stran, pa boš ravno na sredi ceste...« Bumst, zaletel se je Tonč res v ograjo ter padel, da so kar zaškripale kosti.

Ko se je zopet spravil po koncu, začel si je dobrovoljno žvižgati in plesati — nekako dopadlo se mu je, in na vso grlo se je smejal, dasiravno ni vedel zakaj. Potem pa se je začel meniti: »Glej, to vražje lumpanje me je zopet pripravilo ob lep denar; — prijetno je pa vendarle bilo!... Koliko pa sem zapil?... To se pa ne bo tako lahko seštel. Predpolnočje je bilo ravno šest litrov; nato sem pa z Južanovo Kato izpil 2 litra toplega.« In zopet je posegel zapeljivi vinski duh vmes, ter šepetal: »Ti Tonč, pa lepa je ta Katica, kaj ne!« In naš junak je zadovoljno zavriskal in zakrožil:

„Ko bi lepa ne bila,
Bi ne hodil za njo;
Bi ji ‚figo‘ pokazal,
In bežal pred njo.“

«Kje pa sem ostal z mojim računom», začel je zopet, »a, a, tam, ko sva ga s Kato dva litra toplega spila. — Mh, potem sem naročil zopet jeden liter, pa tega sem skoraj več na glavo Neblašnikovega Miheta razlil, kakor pa sam izpil. No, po tej bitki, dobil sem pa strašno žejo, ter sem kar jeden liter sam izpil. Potem zopet jednega s Kato in jednega ko sem odšel... Teremtete! Koliko pa je tega skupaj?... Ravno ducat — o ti preklicana reč ti, tega pa že skoraj ne mo-

rem verjeti; to je moral nekdo z menoj biti in piti.»

Na vse zadnje je postal naš Tonč zaspán; začel se je hudo opotekati, oči so mu lezle skupaj, noge so pa bile že itak od plesa utrujene. Fant je méril cesto na dolgo in široko in vinski duh je zopet zašepetal: »Glej, Tonč, ti prideš v jarek, nekoliko bolj na levo se drži, tam je sredina...« Bumst! padel je Tonč v resnici na kup kamenja... ti hudobni vinski duh ti!

Slabo je bilo spati na kamenju; od začetka si je mislil, da je doma v postelji, ali trdo kamenje ga je začelo tiščati, dokler ni zapazil v veliko začudenje, da je na cesti. In zopet je kolovratil dalje; — he, Tonč, kje pa si pustil klobuk!?!... Pa kaj se briga fant za klobuk, niti ne ve, da ga je imel kedaj; še niti ne ve, da ima glavo, to bučo med ramama, ki tako svojevoljno sili k tlom... »Spati, spati!« To je sedaj njegova jedina želja in zdrav kmetски fant spi rad, posebno pa še po shodu.

Na vse zadnje je prišel vendar domov naš Tonč. Pri Žolničju so še spali; v ponedeljek po shodu spijo pri Žolničju ljudje dalje, kakor po navadi; pa Tonču je sedaj to vsejedno, spijo ali ne. Svojo posteljo ima v hlevu; je prav toplo po zimí, po leti pa še bolj, pa kaj to njemu, ali je toplo ali ne,

Ko je gospod poslanec nehal, zadonelo je gromovito odobravanje. Škoda, da ni bilo »Štajerca« in njegovih botrov zraven; če so res prijatelji kmeta, še oni bi morali »živio« klicati! Zato je z velikim navdušenjem bila vsprejeta na predlog g. I. Bosina resolucija: »Udana zahvala in popolno zaupanje se izreka drž. poslancu, dvornemu svetniku dr. Ploju, ter vsem poslancem, združenim v jugoslovanskem klubu.« Nato je več volilcev izreklo to in ono željo gospodu poslancu, ki je obljubil svojo pomoč.

G. M. Zemljič je potem v izbranih besedah govoril o novem štajerskem volilnem redu, ki kar štrli samih krivic nasproti Slovincem, ki dobe komaj enega poslanca, Nemci pa 11, in vendar je Slovincem ena tretjina v deželi. — Zopet povzame besedo g. I. Bosina, ki pokaže na to in ono krivico Nemcev proti Slovincem, na kar je z nepopisno navdušenostjo bila sprejeta sicer kratka, a na cente težka resolucija: »Najodločnejše se protestira proti novemu deželniemu redu, ki je nad vse krivičen kmetom, zlasti Slovincem; istotako proti temu, da bi dežela kupila šulvereinsko šolo slatinsko, ker s tem se zgodi slov. ljudstvu trojna krivica. Proč od Gradca!« — Z iskrenim »živio«-klici na papeža in cesarja se je slednjič sklenilo zborovanje.

Isti dan je zborovalo tudi katoliško politično društvo za Gornjegrajski okraj. Otvoril je zborovanje društveni predsednik g. Raineker-Matek ter oddal besedo g. A. P. Korošču iz Maribora. Govoril je o predlogu novega volilnega reda v deželni zbor štajerskem ter omenjal krivice, ki bi se z novim redom storile kmečkemu stanu. Le za grajščake, meščane in trgovce je poskrbljeno v predlogu. Naši poslanci se ne udeležujejo deželnozbornih sej. Naše geslo je sedaj: Proč od Gradca! Žal, da se za uresničenje tega gesla vse premalo zgodi. Kmalu bodo nove volitve za deželni zbor. Od kandidatov se mora zahtevati, da ne bodo za program proglašali le kratkih besed: Vse za vero, dom, cesarja! ampak da program, ki mora biti v teh besedah zadržan, natančno razvijejo. Ni dovolj klicati: vse za vero, zraven pa smešiti cerkev, zmerjati duhovščino in se norčevati iz katoliškega prepričanja volilcev. V besedah: vse za dom! mora biti zadržan tudi gospodarski program v polnem obsegu. Pritoževal se je ob tej priliki, da so nekateri denarni zavodi le molzne krave nekaterikov. Potem je govoril natančneje o šolskem vprašanju in h koncu navduševal kmete za stanovsko izobrazbo. Zborovalci so večkrat med govo-

rom odobravali govornikove besede in mu ob koncu zaklicali v zahvalo trikratni gromoviti: živio!

Kmeti mladenič Zavolovšek iz Okonine je govoril jako spretno o kmetiskem vprašanju ter je žel živo pohvalo za svoje besede. Sprejeli so se naslednji sklepi:

1. Na političnem shodu v Šmartnu pri Gornjem gradu zbrani volilci ugovarjajo predlogu volilnega reda za deželni zbor, ki hoče vso politično moč v deželi položiti v roke meščanom, tržanom in grajščakov.

2. Na političnem shodu v Šmartnu pri Gornjem gradu zbrani volilci prosijo svoje poslance, da vedno zagovarjajo kmetiske koristi, da se upirajo vsakemu obteženju kmetiskega stanu z novimi bremenami ter da se v to svrhu pogajajo s kmetiskimi poslanci drugih narodov.

3. Na političnem shodu v Šmartnu pri Gornjem gradu zbrani volilci se izrekajo za splošno, enako in naravnostno volilno pravico za deželni in državni zbor.

4. Na političnem shodu v Šmartnu pri Gornjem gradu zbrani volilci želijo, da se pri obiskovanju ljudskih šol ozira na razmere kmeta in kraja, v katerem prebivajo kmetje.

Deželni zbor štajerski.

Dežel. poslanca Morica Stallnerja iz Vojnika bi rado imelo okrajno sodišče v Celju, ker je pred njim tožen, a nemški tovariši ga niso hoteli izročiti. Zdaj bo Moric mirno spal!

Za razne vodovode, seveda med Nemci, se je dovolilo 273.000 K. Lep denar!

Železnica Celje-Velenje je imela preteklo leto dobička 109.072 K 34 vin. Toda višji dohodki so bili le slučajni, za letos pa zopet ni izključen primankljaj. Železnica Radgona-Ljutomer je imela primankljaja 137.000 K. Najslabše pa se godi železnici Konjice-Poljčane. Za njene izgube je prispevala južna železnica. Da se dogradi železnica Grobelno-Slatina, ni nobene ovire. Zgradba železnica Radgona-Ptuj se priporoča, vendar ni upati, da bi se kmalu zgradba pričela.

Nemškemu teatru v Gradcu se dovoli 25.000 K podpore. To je velikanski škandal! Za nemško gozdarsko šolo v Bruku se dovoli 10.000 K.

Vuzenica je prosila za okrožnega zdravnikarja in si ga tudi lahko nastavi, ako se spolnijo potrebne postavne določbe.

Za posestnike, ki hočejo popraviti hleve in gnojišča se dovoli

podpora 7500 K. Kmetje, prosite, sicer bodo denar dobili grajščaki in meščani.

Vladni predlog za uravnavo Pecnice od železnične proge do izliva v Dravo se je odstopil kulturnemu odseku.

Prošnja okrajnega zastopa v Gornji Radgoni, naj se nastavi voditelj strelnih postaj v gornjeradganskem okraju, se je izročila deželniemu odboru, da še se natančneje prouči.

Sklenilo se je, da si smejo občine postavljati posebne stražnike, da jim stražijo polja, vinograde in gozde. Se je sprejelo. Lenko je glasoval za predlog, da se morajo nastaviti taki stražniki. Mož bi rad naložil še večje stroške občinam!

Kušenica se je pripoznala med one potoke, ki se morajo uravnati.

Deželni zbor je na predlog poslanca-grajščaka grofa Stürgkha zopet dovolil 10.000 kron za pevsko veselico v Gradcu. Enkrat se je že dovolilo 10.000 K. Tedaj se je dalo iz deželne kase skupaj 20.000 K za vsenemško veselico, od katere bodo imeli dobiček samo mesto Gradec in pa nemški nacionalizem. Tudi iz slovenskih žepov se bo vzel ta denar.

Predlagalo se je, naj se hiralnica in bolnišnica v Ptuj razširita in predlog se je tudi sprejel.

Vojniški Stallner bi rad, da se okrajni zastopi odpravijo. Njegov predlog se je izročil občinskemu odseku. Stallnerju ni mnogo na tem, ali se odpravijo okrajni zastopi ali ne, le to bi rad, da se spravijo okrajni šolski sveti pod oblast nemških in nemškutarskih tržanov in meščanov. V tem oziru je treba torej paziti!

Kaj se je zgodilo s spremembo volilnega reda, poročamo v uvodnem članku.

Politični ogled.

Shod štajerskih poslancev. Dne 19. t. m. so se v Mariboru sešli slovenski deželni poslanci ter se posvetovali, ali bi šli dne 22. t. m. v deželni zbor. Ta dan je prišel na dnevni red predlog o spremembi volilnega reda. Sklenili pa so, da ne gredo v Gradec. Njih izjava se glasi: »Zaradi važnosti spremembe deželnega volilnega reda štajerskega, so slovenski deželni poslanci štajerski se posvetovali, če ne bi kazalo vkljub abstinenčni udeležiti se obravnav in glasovanja o sedaj predloženih predlogih preuredbe volilnega reda. Ker pa ima ta načrt očividno edino le namen slepariti javnost z obetano spremembo obstoječega krivičnega

saj ga danes tako greje onih dvanajst litrov. In ko Tonč odpre duri... O saperlot!... Začne se mu še bolj vse vrteti. Ve on prav dobro, da njegova postelja stoji tam pri steni, kjer je privezana tista »šeka«, s katero sta si tako dobra. Danes!? o moj ljubi Tonč, danes je vse narobe v hlevu. — Ali je bil morebiti celi hlev na plesu, da še sedaj krog njega vse pleše. In potem pa še ta tema...

«No, šeka... da se mi izogneš... danes potrebujem prostora za dva... šeka, kaj ne da me razumiš?...» — «Mmmuuuhhh!» — «Že prav, že; le lepo tiho bodi, da ne zbudiš drugih... Ona rudeča pa rožlja z verigo kot bi mi hotela reči: »Dobro jutro, Tonč!... No, šeka, stopi strani, imam nedeljsko obleko... Stoj prijatelj, sedaj se moram držati na desno!... Tu stoji telica!... Kaj?... Saprateremtette! Kako pa pride ta jerbas sem? — Kam sem pa zopet zablodil!... Aa, pa res, sedaj pa poglej?!... Tu leži »Jodl!... ne, moj ljubi, k tebi si pa ne upam... Ti si hudoben... veš še, ko si mi hotel trebuh razparati... — In zdaj... aha!... sedaj pa že imam... Tako, Tonč, sedaj sem v postelji!... Hoho! Sedaj pa začne zopet plesati!... No, no, ti ljuba moja postelja, saj se poznavata, sedaj mi ne uideš več... le pojdi lepo sem... oha!... Kaj pa je zopet to; tu

je vse narobe nocoj... Saprateremtette... Lajsko noč!... —

No, sedaj je pa bilo pri kraju s Tončem. Komaj si je slekel en rokav, ko je začel hlev ž njim vred plesati; vsi vinski duhovi v glavi in v želodcu 12 litrov se je začelo med seboj bojevati, dokler... no, molčimo!

Ubogi Tonč pa je stokal ter se zvijal in pačil, dokler ga ni vrglo na posteljo... Oho, Tonč, kaj pa je zopet to? Pregloboko si padel, in poslano je tudi slabo, da niti prta ni!... Pa kaj Tonču za vse to! Kdo bi to vedel, kje stoji danes postelja, in Tonč že spi, kot bi ga ubil...

Vinski duhovi so pa začeli zopet delovati: »Heisa! to je bilo veselo; svetli petak potegne iz listnice, ta Tonč, ter ga moli godcem, da mu naj zagodejo valček. In, da dobijo večji pogum, njim napolni kozarce z rumenim vincem. In zagodejo mu valček; on pa pograbi Južanovo Kato... Kar naenkrat pride k njemu Neblašnikov Miha in reče Tonču rahlo na uho, tako da so vsi slišali:

«Ti, Žolničev fantič, sedaj bom jaz plesal s Kato... izpusti jo, ti rečem z dobrim... drugače te pa zmelnjem v prah, ti ušivec ti!»

Miha je hotel Tonču dobro; ali Tonč tega ne more trpeti, ako mu kedo dobro želi in zato reče:

«Glej, to je pa lepo od tebe, da z menoj tako lepo ravnaš, ti neumni Miha; le reči, ako želiš kaj od mene, dobiš hitro... Ali sedaj bom jaz plesal s Kato!»...

In Žolničev Tonč je zaplesal z Južanovo Kato.

Sedaj pa skoči kakor mačka Neblašnikov Miha k Tonču, ter ga trdo poboža — za uho!

«O ti moj ljubi Miha, tebi pa že ne bi rad kaj dolžen ostal... tu imaš zato dve!» In Tonč mu je prisolil dve zaušnici. — Ni moglo v glavi Miheta mnogo kaj biti, ker je zazvenelo tako leseno. In ker ni hotel noben drug družemu dolgočati, da Miha Tonču kar tri nazaj. Tonč je dobro občutil, da ta vetrnjak ne zna prav udariti... Pa presneto mora biti močan, ker ga je tako hitro položil na tla; in še na vrat mu je stopil ta Miha... To se je pa Tonču že zamalo zdelo, da bi tak fantalin hodil po njegovem vratu... Napne vse moči, se ga otrese, tega Miheta, in ga neusmiljeno vgrizne v nogo. Ta pa, nebodi len, pograbi metlo, ter ga začne pretepavati, na kar je Tonč postal ves divji, ter pograbi Miheta za lase. «Sedaj si pa v mojih rokah, ti prokleti Miha... Sedaj ti je hočem nekoliko zmečhati, imaš trde ko hrastova skornja...» In Tonč je mikastil ter vlekel za čop, da mu ga je ko-

volilnega reda, pri tem pa ne le vse obstoječe krivičnosti ohraniti, temveč s pomnoženjem nemškonalnih mandatov nadvlado nemške nacionalne stranke v deželni zboru za nepregledno dobo let še utrditi, uvidijo slovenski deželni poslanci, da nikakor ne kaže, da bi s svojo navzočnostjo pomagali do zakonite veljave takemu zakonodajskemu nestvoru.»

Pouk v kmetijstvu na učiteljskih. V goriškem deželni zboru je predlagal slovenski poslanec, naj se na moškem učiteljskem v Gorici ustanovi mesto učitelja za kmetijski pouk ter da se uvede pouk v kmetijstvu v nadaljevalnih razredih ljudske šole. Kakor se vidi, silijo povsod kmetijske razmere, da se sedanji pouk v ljudskih šol tako preustroji, da dobe kmetijski otroci že v šoli nekoliko stanovske izobrazbe.

Proslava zmage Poljakov nad nemškimi vitezi pri Grunwaldu l. 1410. se vrši prek in prek po vsej Galiciji vzlic vsem poskusom, da bi isto zožili in utesnili. Vsi poljski listi so polni poročil o teh slavnostih. Ta vseobča soudeležba naroda daje nam zanesljivo merilo, kako resnično, kako globoko je ogorčenje v vsem narodu poljskem, radi nesrečnega nastopa cesarja Viljema v Marienburgu. Nekateri listi so bili zaplenjeni, ker so malce preživno dajali izraza mišljenju naroda. Iz člankov in zgodovinskih spominov, ki jih prinašajo zlasti opozicijski listi, je znamenita izlasti izjava »Gazete Narodowe« do naroda ruskega. Kakor so — pravi — Rusi pri Grunwaldu stali v isti vrsti s Poljaki, naj vztrajajo poleg Poljakov do onega dne, ko ti poslednji zapoje zahvalno pesem, da je nemški upliv med njimi prémagan.

Krščansko-socijalni shod na Velehradu. Na grobu slovanskega apostola sv. Metoda so se sešli pretekle dni naši češki bratje iz Morave in Šlezije, da se posvetujejo, kako uravnati naše javno življenje na podlagi tistih večnih temeljev, katere sta pred več kot tisoč leti zastavila sveta brata razvoju vseh slovanskih rodov. Shod je bil sijajen pojav krščanskega mišljenja moravskih Čehov. Vršil se je v nedeljo in ponedeljek, dne 20. in 21. julija. V nedeljo popoldne ob polu šesti uri se je pričel z molitvijo k sv. Duhu v cerkvi velegrajski, zaključil pa se je v ponedeljek. Zborovanje je bilo v prostorni grajski dvorani. Program je obsegal sledeče točke: Poročilo deželnega izvrševalnega odbora o organizacijski delavnosti ljudskih slojev na Moravi in v Šleziji. Reforma davkov. Nakupne zadruge za male trgovce (posameznike in društva). Dolžnosti organizacije napram produktivnim krščanskim društvom. Volitev izvrševalnega odbora. Slučajni nasveti.

Ob italijanski meji. Italija je zadnji čas mnogo storila, da so se njeni častniki

nečno odtrgal . . . Bumst! . . . Sakramiš . . . Sedaj je pa dobil Tonč tako med rebra, da se mu je zdelo, kot bi ga udaril vol . . . In v tem se je začel polagoma probujati iz spanja. No ti moj ljubi prijatelj, kak red pa je tukaj?! . . . Bliskavo hitro je pogledal krog sebe . . . Saj ni pri »stari pošti«! . . . Kje pa je Neblašnikov Miha? . . . To je pa že preveč!? Ali ga ni ravno prej pretepal z metlo, da se mu je kar bliščalo pred očmi?! . . . Tonč, saj si odšel od »stare pošte«! Kedo se naj vsega spominja?! Aha! Pa je vendarle odtrgal Mihetu čop! . . . Pa saj to ni res; to je kos kravjega repa!! . . . In vendar me je pretepal Miha z metlo! . . . Sedaj se je Tonču popolnoma zjasnilo . . . Toraj šeka me je otepala z repom?! . . . O le čakaj ti hudir kravji, jaz te pa bom tudi otepal, pa — »Tonč, koga boš otepal«, se je zaslišal glas gospodarja, in ubogemu Tonču je kar sploš zaprlo. Gospodar pa ga je pograbil za rame, in ga vrgel na dvorišče, češ, naj si tam ohladi »korajžo«, živino pa pri miru pusti. Kaj je rekel gospodar za otrgani kos repa, ko je opazil, mi ni znano, ker sem jo prej odžvižgal.

seznanili s podrobnostimi ob avstrijski meji in poučili tudi natančno lego in razmere ondotnega sveta. Sedaj so se tudi Avstriji odprle oči in tudi ona je sedaj odredila, da bi prav nič ne bilo napačno, ako tudi avstrijski vojaki malo pobližje spoznajo laško mejo. Iz Pontafila se poroča, da imate že dve kompaniji avstrijskih lovcev vaje v ta namen ob laški meji. Je pač zanimivo to laško-avstrijsko »prijateljstvo«!

Turčija in Crnogora. Na črnogorsko-turški meji se dogajajo v zadnjem času krvavi izgredi navidezno v posestnih rečeh tamošnjih kmetov, ki pa imajo v sebi zares političen pomen. Pri Veliki vasi na Mokri planini so nedavno streljali Albanci in turški vojaki na Črnogorce in sta pri tem dva obležala mrtva, več pa je ranjenih. Nevarnost resnih spopadov je tem večja, ker se pri Plavi in Rugavi zbira turško vojaštvo in albanske čete v večjem številu. — Črnogorski poslanik v Carigradu se je vsled teh dogodkov pri turški vladi pritožil ter zapretel, ako Turčija ne da takoj napraviti miru, da bodo Črnogorci jeli vračati milo za drago.

Dopisi.

Ptuj. (Slovensko pevsko društvo s sedežem v Ptuj) sklenilo je pri zadnji odborovi seji, da se priredi letošnji veliki pevski koncert v nedeljo, dne 7. septembra na Ptuj. Da se izognemo nesporazumljenju glede določenih pesmi za koncert, objavimo danes še enkrat pesmi, ki se bodo pele: H. Volarič »Grajska hči«, mešan zbor s tenor, mezosopran in alt solom; H. Volarič »Slovenskim mladenkam« za ženske glasove in s spremljevanjem orkestra. Moška zbor pojeta se iz »Mohorjeve« pesmarice II. zvezek; Ant. Hajdrih »Jadransko morje«; »Slovenski svet, ti si krasan!« H. Volarič.

Raznim pevskim društvom oziroma pevcem in pevkam prepusti se za tekmovanje en mešan in en moški zbor ter se bo poklonila za najbolje popevano in prednašano pesem častna društvena diploma. V to svrhu se posebno opozarjajo posamezna pevstva, da se mnogobrojno blagovolijo vdeležiti tekmovanja ter se ob enem prosijo, da blagohotno naznanijo vsaj do 1. septembra t. l. podpisnemu odboru pesem, katero so si izbrali za tekmovanje; kajti ta točka je letos še prvokrat na dnevnem redu.

Častite gg. poverjenike posebno letos prosimo, da delujejo v svojem kraju vstrajno in požrtvovalno v prid našega velevažnega društva, da mu pridobijo mnogo novih udov, posebno pa dobro izurjenih pevk in pevcev, ki se nameravajo v resnici vdeležiti letošnjega koncerta. Nabiralne pole pa naj blagovolijo poslati z nabranimi doneski najpozneje do 1. septembra, da zamoremo pravočasno račune skleniti, da sploh zamoremo pri velikem zboru natanko poročati o društvenem gmotnem stanju.

Letos bo po večletnem odmoru potrebno dobro izvežbanih pevk in pevcev, da se postavimo posebno štajerski slovenski pevci na lastne noge in ravno pri tej priliki pokažemo, kaj zamoremo z lastnimi močmi na glasbenem polju.

Z uljudno prošnjo pa se obračamo k sodelovanju na sosedne pevske zборе izven Štajerske.

Sploh bo za društvo kakor za posamezne pevke in pevce najčastnejše, ako bomo dosegli tudi letos takšen uspeh, ki se bo smel prištevati med najsijajnejše uspehe, s katerimi se že ponaša to društvo.

Še enkrat ponavljamo svojo uljudno prošnjo do častitih gg. poverjenikov kakor tudi do častitih pevk in pevcev, da delujejo kolikor je v njih močeh in tako omogočijo sijajni izid letošnjega pevskega koncerta.

Za odbor »Slov. pevsk. društva«
Kajnih Val., tajnik.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Politično zborovanje. V nedeljo, dne 27. t. m. zboruje ob 3. uri popoldne katoliško politično društvo v Konjicah. Gospod Anton Korošec iz Maribora bo govoril o političnem položaju na Spodnjem Štajerskem, g. revizor Ivan Rožman iz Gradca pa o našem združnistvu. Udeležite se shoda v obilnem številu!

Družbe sv. Cirila in Metoda XVII. redna velika skupščina bode letos v četrtek, dne 7. avgusta 1902 v Ilirski Bistrici. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda. — Prvomestnik: Tomo Zupan. Podpredsednik: Luka Svetec.

Srebrnico ali petindvajsetletnico duhovništva so dne 22. julija obhajali gospodje: Majcen, profesor v Ptuj, Očgerl, župnik pri Sv. Andražu v Slov. gor., Pernat, župnik v Dobovi pri Brežicah, Slavič, župnik pri Sv. Antonu na Pohorju.

Poročil se je dne 16. t. m. g. Anton Cvenkl, trgovec v Sevnici, z gospodično Valerijo Zanier, hčerko blage narodne rodbine gosp. Norbert Zaniera v Št. Pavlu v Savinjski dolini. Čestitamo!

Iz šole. Že od aprila nenamesčeno službo tretjega učitelja v Zrečah je dne 21. julija prevzela letos izšolana gospica Košel.

Nevihte. Od Sv. Štefana nam pišejo: Mesec julij je letos strahovit po groznih nevihtah. Dne 19. je bil silovit vihar z nalivom deža in točo, ki je napravil mnogo škode na žitnem polju in v vinskih gorah. Strela je vdarila zaporedoma dvakrat v zvočnik podružnice sv. Ane na Babnigori, pa je po strelovodu, kojega je nekoliko poškodovala, srečno odletela v zemljo. Zopet je vdarila v hišno poslopje posestnika Matije Pušnik, ko je ravno vsa družina klečala v hiši pri molitvi. Hiša in svinjak sta do tal pogorela. Posestnik je bil za malo svoto zavarovan. Isti čas se je videl v soseščini na Tinski gori tudi ogenj. — Iz Galicije pri Celju: V petek, dne 11. t. mes. je bil pri nas velik vihar, da je drevje lomil. Zraven je deževalo kot bi iz škafa lilo. Dne 17. jul. je bil zopet vihar, padala je tudi toča, pa škode ni naredila. Sadjje je tu pa tam polno, drugod pa zopet prazno. Tudi vina ne bo toliko kot se je v začetku kazalo. — Sv. Ema pri Pristavi. Mi, Šent Emčani, Sodnavasčani in Vonarčani smo že navajeni povodnji kakor berač glada, ker skoro vsaki mesec nam poplavi Mestinja naše njive in travnike. A take povodnji, kakršna je bila dne 19. in 20. julija, že dolgo ne pomnimo. Pol metra globoka voda je drla čez naše njive in uničila skoro polovico pridelkov. — Pri Sv. Lenartu v Slov. gor. je udarila strela 16. t. mes. v gospodarsko poslopje posestnika Klobasa ter je isto upepelila. Trudu požarnih bramb iz Sv. Lenarta in od Sv. Trojice se je posrečilo omejiti ogenj. — V Oplotnici pri Konjicah je užgala strela dne 16. julija hišo posestnika Mihaela Puh, ki je popolnoma pogorela. — Tudi iz Gornjega Štajerja se poroča, da je na mnogih krajih strela užgala poslopja in brzojavne naprave.

Samomor. Obesila se je 16. t. m. v gozdu pri Lembahu dekla Marija Šuster. Najbrž je to storila v blaznosti.

Utopil se je v četrtek 17. julija pri Sv. Barbari nad Mariborom orožnik Gnus. Rojen je v Podsredi in je še le pred kratkim prestavljen k Sv. Barbari. Pred dvema letoma je na istem mestu utonil tudi neki orožnik.

Roparski napad. Iz Sv. Bolfenka pri Središču nam pišejo: Dne 18. t. m. je neki hudobnež velike in močne postave, s sekuro v roki, v Mladolesu, župnije Središče, napadel Filipa Simoniča, poštnega pota, ki je nesel pošto iz Središča k Sv. Bolfenku.

Pot je k sreči imel v roki kol in je z njim spodbil sekirko roparju. Ta pa pota popade za prsi in mu raztrga obleko. Pot je prišel ves prestrašen domu, večja nesreča se mu ni pripetila. Roparja zasleduje orožništvo.

Št. Juriju ob juž. žel. Poročil se je 23. t. m. v Št. Juriju ob juž. žel. gosp. dr. Anton Schwab, zdravnik v Celju z gospodično Tončiko Kavčič.

Vojaške vesti. Danes pride v Maribor 1., 3. in 4. baterija 3. topničarskega polka iz Gradca, ki grede na strelne vaje v Krško.

Pohvala za redovnike! Zadnja «Domačevina» prinaša članek o slovensko-nemški gimnaziji v Celju, katerega sklepa z besedami: Častno pa moramo omenjati, da so slovenski dobrotniki, zlasti «Dijaska kuhinja», vč. gg. kapucini in lazaristi darovali revnim dijakom na teden nič manj kot 341 obedov.

Nekaj revnih slovenskih dijakov z dobrimi izpričevali dobi, kakor smo izvedeli, tudi prihodnje šolsko leto zastoj stanovanja, hrano in dobro vzgojo v «zavodu misijonske družbe za gimnazijce» v Ljubljani. Sprejemajo se v prvi vrsti taki, ki žele pozneje vstopiti v družbo misijonarjev sv. Vincencija Pavljanskega; izjemoma pa tudi drugi marljivi dijaki, zlasti ako so tretjo šolo že dovršili. Več se izve pri vodstvu tega zavoda v Ljubljani, Radeckega cesta 18.

Umrla je v Pavlovcih pri Ormožu 14. t. m. zjutraj po dolgi bolezni Marija Keček v starosti 75 let, mati g. kaplana Andraša Kečka. Bila je pridna gospodinja. Sprevod je bil 17. zjutraj, katerega se je udeležilo mnogo ljudi. Naj v miru počiva!

V Ormožu je umrla nagle smrti 20. t. m. Katarina Puntigan. Zvečer v mraku je bila zunaj in ko pride v sobo, se zgrudi na tla in bila je mrtva. Bog bodi milostljiv njenej duši!

Nove knjige. V Gorici je izšla jako znamenita knjiga: »Navod za poslovanje slovenskih raiffeizenskih posojilnic. Spisal Svetoslav Premrou, uradni vodja Centralne posojilnice v Gorici, v samozaložbi pisateljevi. «Mi toplo priporočamo to knjigo! — V Ljubljani pa je izšel prvi snopič »Naši liberalci«. Opisuje takozvano liberalno »vero.« Knjižica se naročuje pri »Obrambnem društvu« v Ljubljani ter stane izvod 40 vin.

Sestavljanje porotnih imenikov. V smislu zakona morajo vse občine v začetku septembra sestaviti prvotne imenike porotnikov za l. 1903. Čeprav v postavi ni zahtevano, da zna porotnik več jezikov, vendar zahtevajo naša glavarstva, da se pri vseh za porotništvo sposobnih možeh navede, koliko jezikov govore. Kakor skušnje učijo, se vzamejo večinoma potem sami taki za porotnike, ki znajo nemški ali pa nemški in slovenski. Mi opozarjamo župane, naj bodo previdni pri sestavljanju imenikov. Mnogo je posebno takih ljudi, ki pravijo, da ne znajo »nove« slovensčine. Taki ljudje so po našem mnenju nesposobni za porotnike ter se naj pri njih zapiše, da ne znajo pravilne slovensčine. Rodoljubi, pozor!

Pozor pri streljanju! Iz Hotunij na Ponikvi se nam piše: Dne 17. julija se je posestnik Mihael Golež ponesrečil pri streljanju zoper točo. Po neprevidnosti je v naglici nekoliko vdaril s kladivom po nabasanem možnarju, ko ga je deval v cilinder. Ta se sproži, odskoči nazaj, mu zlomi roko in se zarije v zemljo. Mož se je takoj peljal k zdravniku, ki mu je zlomljeno roko poravnal in obvezal. Poškodovanec bo gotovo nekaj tednov pestoval bolečo roko.

Nesreča. V ponedeljek, dne 14. t. mes. popoldne je padel pri Martinu Dremeljnu v Škofji vasi uslužbeni hlapec, ki je vozil les iz Vitanja, tako nesrečno raz voz, da je na mestu mrtev obležal.

Kapelana so ubili! Iz Makol se nam poroča: Gospoda kapelana Antona Mikliča v Makolah so ubili. Dne 16. t. m. je šel na spoved na kraj fare makolske. Nazaj gredé se je oglasil v Majšbergu pri gospodu župniku in proti večeru

odišel proti domu. Pot ga je peljala mimo neke hiše, kjer so imeli gostijo. Tukaj, kakor sem izvedel, so bili prežarji. Videli so gospoda kapelana, da gre domu, in ga prestregli ob neki stranski stezi. Prišli so 4 nadnj. Prvi udaril je gospoda z železom ali kamnom po glavi, da mu prebije klobuk, naredi veliko rano 5 cm globoko v čelu. Gospod se zgrudi in v tem trenutku še drugi mahajo po njem. Gospod obleži nezavesten v krvi. Lopovi zbežijo. Nato je ležal gospod brez zavesti dolgo časa. Ko se nekoliko zave, se komaj vleče domu, kamor pride ves okrvavljen. Drugi dan je bila komisija in zdravnik je obvezal rano, pa našel pri gospodu tudi še drugo rano na hrbtu, prizadeto od kamena. Gospoda je sprevidel gospod provizor studeniški. Od sedaj se ni več zavedal. Dne 23. t. m. zjutraj je umrl. Sprevod bo v petek predpoldan. — Celo faro je vznemirila ta novica. Kedo je to storil? Do sedaj so vjeli 3 ptiče, na katere leti sum. Eden je celo orožnikom všel, ko so ga zvezali, a so ga že dobili. Iz katerega vzroka so napadli gospoda? G. Anton Miklič je bil daleč na okoli znan zaradi svojega milega in tihega značaja, bil je priljubljen od vseh, samo »Štajerčeva« stranka, ki je močno razširjena v Makolah, ga je sovražila smrtno. Žugali in grozili so mu že večkrat, da ga bodo, ker je bil nasprotnik »Štajerca« in ljudi svaril pred tem strupenim berilom. Zadnjič, ko je bilo sv. opravilo pri podružnici sv. Ane, so ga celo motili med službo božjo. Šel jih je posvarit, in zagrozil so mu zopet, ter obljubili, kar so zdaj izvršili. »Štajerc« je lahko ponosen na take svoje pristaše!

Banka „Slavija“ — agentura za „Narod“. Znano nam je več slučajev, da nekateri bankini agentje v Ljubljani vsiljujejo zastopnikom banke »Slavije« po Štajerskem znanega razdirača »Slovenski Narod«. Na ta način hočejo menda ljubljanski gospodje naše ljudstvo pripravljati za liberalizem in nemščurstvo. Imenuje se nam tudi gospod, ki je posebno goreč v tem pošiljanju, piše se g. Hole. Mi bomo to naznanili vodstvu bankinemu v Prago, proti »Slaviji« pa se bo začela agitacija, ako jo bodo ljubljanski liberalci še dalje rabili za »Narodove« neumnosti. Zastopniki pa, katerim se »Narod« vsiljuje, naj nemudoma pošljejo nazaj tega umazanca.

Utonil je v Št. Pavlu pri Preboldu 8 let star šolar. Šel se je kopat v Boljsko, in ker je bila voda kalna vsled dežja, se ni videlo, kjer je globoko, naletel je po nesreči na tako nevarno mesto in zginil v vodi. Trupla še niso našli. Naj bo to v svarilo vsem starišem in otrokom.

V Spodnji Poljskavi so občinske volitve dne 22. t. mes. za Slovence neugodno izpadle. Večino v občinskem odboru bodo imeli posilineneci. Zavedni Slovenci so storili svojo dolžnost. Kličemo jim: Slava, delajte za bodočnost!

Mrtvo truplo neznanega moža so našli pri uravnavi Drave dne 15. t. mes. ob 8. uri zjutraj v občini Žabovci pri Ptujju. Ležalo je na levem bregu med stebri, s katerimi je Drava ob bregovih zajezena. Truplo je od 30—35 let starega, velikega, močnega moža. Ker je bilo truplo popolnoma nago, se je dotičnik brzkone ponesrečil pri kopanju. Koža na glavi, rokah in nogah je že popolnoma segnita, zato se tudi ne more dognati, ali se je dotičnik ponesrečil, ali je bil umorjen. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Marku ter obvestili sodnijo.

Nesreča v Studenicah. Dne 18. t. m. je udarila strela ter ubila 14 letno deklico in užgala hišo.

Rogatec. No zdaj vsaj vemo, kdaj izključijo kakega dijaka iz celjskega «študentenhajma». Ali veste gospod urednik, kaj je krivo? Slovensko petje! Tako trdi tukaj pri nas vsa višja «inteligence». Tukaj imamo izvrsten slovenski pevski mešani zbor. Kako rada bi se petja udeleževala tudi marsikatera trška hčerka, pa ne sme! Zakaj, potem bi bil njen brat gotovo izključen iz blaženih

prostorov celjskega «študentenhajma». Tako pravijo. Mi pa pravimo samo to: Bog daj vsem tistim, ki tako pravijo, malo več nepristranske sodbe. Petje vendar ni politika, seveda tukaj v Rogatcu tega ne vedo, tukaj je vse politika, samo slovenski denar ne. Gospodje v «študentenhajmu» pa tudi vedo, kje jih čevalj tišči. Bogu hvalijo, čele morejo dobiti kakega «študentenhajmovca», in prepričani smo, da bi prišli tudi v Rogatec ponje, četudi s sejmariskim vozom, samo da bi si jih naložili. Tako in enako se godi, se vidi in sliši v presrečnem Rogatcu.

Slovenska Bistrica. «Horacij dulce et utile veleva . . .», tako poje naš pesnik-prvak Prešern. Korist z veseljem združiti, prizadeva si tudi «Čitalnica v Slovenski Bistrici» pri veliki ljudski veselici, katero priredi dne 17. avgusta t. l. Pri veselici namreč bode igrala «Narodna godba» iz Celja. Domače pevsko društvo v zvezi s pevskim društvom «Maribor», ki se veselice korporativno vdeleži, bode skrbelo za lepo narodno pesem. Predstavljala se bo tudi mična slovenska gledališčna igra, da bodo tako vdeleženci v vsakem oziru imeli izvrsten duševni užitek. Za telesne potrebe, v zlasti za dobro domačo vinsko kapljico, skrbel bo naš vrli narodni «Peter». Tako bo za pravo, nekaljeno veselje v vsakem oziru preskrbljeno! A veselica ima še drug vzvišen namen! Čisti dohodek namenjen je namreč v prid «Dijaskemu domu» v Celju. Zato pa upa pripravljani odbor, da se bodo slavna narodna društva v pri svojih prireditvah blagohotno na nas ozirala, ter da se bodo vrli narodnjaki od blizu in daleč naše veselice v prav obilnem številu udeležili ter tako pokazali, da je treba skupno delati za sveto narodno stvar. Na svidenje tedaj v Slov. Bistrici! — Pripravljani odbor.

Predrzen napad in samomor. Iz Sv. Marjete poleg Rimskih toplic se poroča: Dne 20. t. m. med večernicami je neki popotni rokodellec v sredi vasi napadel mlado, še ne en mesec omoženo gospodinjjo Ano Lokovšek. Gospodar in gospodinja sta bila v prvem nadstropju, ko je hudobnež prišel, in po spodnjih sobah stikal. Ker je gospodinja stikanje in hojo slišala, šla je pogledat. Toda komaj čez stopnice pride, jo oni človek napade, davi in usta tišči, ter na tla vrže. Komaj je nekoliko zakričala, na kar sta mož in še en možki prišla in ženo rešila. Zločinec je dosti toplih dobil od moža in od drugih do tistega časa, da je orožnik prišel in ga odpeljal. Ko ga je orožnik zvezanega pred seboj gnal, je v Vrtečah naenkrat s ceste skočil v močno naraslo Savinjo, nekaj časa še z zvezanimi rokami na hrbtu plaval, potem pa vtonil. Pisem ni nobenih imel. Rekel je, da je sodar iz Zapežiča. Ta napad je grozovito predrzen, v nedeljo pri belem dnevu, v sredi vasi, blizo toplic, od koder ljudje vedno po cesti skozi vas hodijo.

Poselske knjižice. Nekatera oblastva še vedno kolekujejo poselske knjižice. Poselske knjižice, kakor tudi vse uloge in spisi v poselskih zadevah so v smislu zakona 13. junija 1896, drž. zak. št. 95 koleka proste.

Loka pri Zidanem mostu. Zadnja številka »Rodoljuba« prinesla je dopis, v katerem se blatijo nekatere osebe, posebno pa naša duhovščina. Posrečilo se mi je zvedeti zgodovino tega dopisa in zato jo objavim. Kmalu po občinski volitvi, katera je izpadla nekoliko drugače, kakor so si nekateri, ki bi čudno radi bili izvoljeni, mislili, zbrali so se eni možaki okoli nekega »šofštarskega« škafa, oprali so v njem najpoprej umazane hlače enega »fajrberkerja«, prilili so malo poštne tinte, eden je primešal nekaj gnojia iz grajščinskega hleva, drugi nekaj »financerskega« tobaka in vse to zabelili s »šofštarsko« smolo ter s tem napisali dopis v »Rodoljuba« in so ga telefonirali v Ljubljano. Kaj čuda, da je ta dopis izpadel v tem duhu, katerega je imela ona zmes, s katero je bil pisan. Na psovke, ki jih dopis ima zoper našega go-

spoda župnika in na budalosti, ki jih zoper druge osebe prinaša, odgovarjati, bi pač bilo neumno. Kdo se je silil v občino, videlo se je na dan volitve, ko je neki posestnik, ki bi rad celo občino vodil, iz same jeze razsajal in v nedeljo potem ga je njegov prijatelj poskusil posnemati, pa pred sodnijo klican še rad za odpuščenje prosil. Nekateri možaki naročili so si kar več iztisov »Rodoljuba« in ga z veseljem nosijo in telefonirajo okoli, kar pri poštenih možeh, katerih možgani še niso prismojeni, vzbuja smeh pomilovanja, in marsikateri pravi, da bi bilo pač dobro, da ljudje, ki imajo »puter« na glavi, rajši doma ostanejo, in se na solnce javnosti ne podajajo, ker bi se znalo zgoditi, da bi »Slov. Gospodar« imel priložnost se z njimi natančneje baviti, kajti tudi v Loki je marsikaj gnjilega.

Vlak je povozil med Vuzenico in Vuhredom 60 let staro Marijo Čern iz Št. Vida. Bila je na mestu mrtva.

V Celju se je umoril Ferdinand Klecl, nadučitelj v pokoju. Prerezal si je vrat z britvijo. Star je bil 57 let ter se je sem preselil iz Češkega.

Iz Ruš se nam pojasnuje o nezgodi, opisani v zadnji številki »Slov. Gospodarja«, ki je zadela Vincenca Jurej, da se je dotičnik kopal sam in ne z drugimi fanti. Obledo so še isti večer našli in se je nesreča takoj naznanila mojstru in c. kr. žandar-mariji. Vtopljenec se ne imenuje Vincenc, temveč Lovrenc Jurej.

Teharje. Tukaj se je utopil v Voglajni dne 17. t. m. Sletni fant Anton Vengust, sin tovarniškega delavca. Pri kopanju je izginil v vodi ter so ga še le čez nekaj časa potegnili mrtvega iz vode.

Premiranje konjev. Pri Sv. Lenartu v Slov. gor. se vrši 2. avgusta t. l. premiranje konjev in sicer iz okrajev Maribor levi dravski breg in Sv. Lenart v Sl. gor. Delila se bodo darila od države, dežele in od dveh okrajnih zastopov ter srebrne svetinje, poudarjene od poljedelskega ministerstva.

Sejmi na Spod. Štajerskem meseca mal. srpana: Kozje 25., Zagorje 31., Teharje 26., Žalec 25., Konjice 31., Dol 31., Sv. Križ pri Ljutomeru 26., Marenberg 31., Fram 26., Sv. Martin pri Vurbergu 28., Ormož 28., Sv. Urban 26., Kostrivnica 30., Marija T. v Žitlah 25., Slov. Bistrica 25.

Žitne cene. V Mariboru: 1 hl. pšenice 18 K 40 v, rž 16 K, ječmen 14 K 40 v, oves 16 K 50 v, koroza 13 K 40 v, proso 13 K 40 v, ajda 12 K, fižola 20 K. — Na Dunaju: 50 kg. pšenice 9 K 80 v, rž 7 K 35 v, koroza 5 K 30 v, činkvant 6 K 40 v, oves 7 K 40 v, fižol 10 K.

Cerkvene stvari.

Mil. knez in škof so se zadnji terek odpeljali v Gutenbrun pri Hofgasteinu, da si ondi okrepijo svoje šibko zdravje.

Imenovanje. Č. g. Franc Kitak je imenovan za superiora misijonske hiše pri Sv. Jožefu pri Mariboru. Dosedanji superior in duh. svetovalec č. g. Franc Javšovec pride za superiora v Ljubljano.

Župnijo na Ribnici v Pohorju je pobil č. g. Andrej Fišer, dosedaj župnik v Zagorju.

Duhovniške spremembe. Prestavljeni so č. gg. kaplani: Franc Hlastec, iz Laškega kot provizor v Zagorje, Mihael Šket, iz Ribnice na Pohorju kot kapelan v Laško, Ernest Trstenjak, od Sv. Ane na Krembergu v Kamnico, Ivan Topolnik iz Kamnice v Št. Marjeto niže Ptuj, Melhijor Zorko iz Št. Marjete niže Ptuj v Leskovec, Franc Lovrenko iz Leskovca v Marijo Snežno, Jožef Panič iz Sv. Antona k Sv. Ani na Krembergu, Ivan Bosina iz Rogateca k Sv. Juriju ob Ščavnici, Anton Miklič iz Makol v Črešnjavec, Ivan Kociper iz Vuzenice kot III. kapelan v Ljutomer. — Na novo nameščeni so č. gg. novomašniki: Maks Vraber v Makole, Peter Grjup v Luče, Ivan Zakošek v Ro-

gatic, Ivan Ilc v Podsredo, Ivan Jelšnik k Sv. Martinu v Slov. Gradcu, Albin Lubri v Zreče, Ignacij Škamlec k Sv. Antonu v Slov. goricah, Viktor Preglej v Vuzenico.

Na novo nastavljen kot kaplan v Vojniku je č. g. Franc Špindler, dosedaj v glasbeni šoli v Reznju.

Društvena poročila.

Mariborski in celjski abiturijenti prirede dne 26. julija 1902 veselico v veliki dvorani Narod. doma v Celju. Začetek ob 8. uri zvečer.

Bralno društvo pri Sv. Ani n. K. v Slov. gor. obhaja dne 3. avgusta t. l. tretjo svojo obletnico. Začetek ob 4. popoldan. Govor, tamburanje in petje, igra »Vjeti tat«. Poročilo knjižničarja, tajnika in blagajnika. Vsprejemanje novih udov in udnine dosedanjih za 4. leto. Kraj: Krambergejevi zasebni prostori.

Galicija pri Celju. Skoraj v vsaki številki »Slov. Gospodarja« se čita, da je napravilo zdaj eno zdaj drugo društvo zborovanje ali veselico; zlasti bralna društva so delavna. Od povsod drugod se slišijo glasovi, le od nas ni slišati ničesar. Ali naše društvo boleha? Morda je že zaspalo. Ne! Društvo še živi, pa bolj klaverno se drži. Nekaj je napredovalo od lani, pa ne veliko. Lani je bilo 23 udov, letos jih je 26. Letos imamo svojo sobo, katero nam je prepustil g. J. Groblnik, posestnik v Podgori. Imamo nekaj knjig, katere so nam darovali naš č. g. župnik, okoli 70, večino Mohorskih, potem g. M. Strucheli iz Dola, g. J. Četina, obč. tajnik v Artičah, dve knjigi »Škodljivci sadjarstva in vinarstva« po Jan. Dolerju in pa Jernej Golavšek, posestnik v Pernovem, nekaj »Novic.« Vsem tem dobrotnikom bodi srčna zahvala. Nadalje so nam darovali naš rojak č. g. Anton Lednik, župnik v Ločah 10 K, za katere smo nakupili knjig. Tako imamo že vendar nekaj knjig; pa ustregel bi nam se močno, kdor bi nam jih kaj daroval. K Vam, dragi Galičanje, zlasti fantje in dekleta in mladi možje, se danes še enkrat uljudno obračam, ter Vas vabim, pristopite h kmetijskemu društvu. Tukaj bode te našli omiko ter si oblazili duha, znali se bode te vesti samostojno, pa vendar uljudno, kar Vam bo delalo čast. Naučili se bode te tudi, kar Vam bode koristilo pri Vašem gospodarstvu prej ali slej. Zahajajte pa pridno v bralno sobo, čitajte časnike in knjige ter se nedolžno zabavajte, tega nam ne more nihče zameriti. Če pa kedaj na katerega po nedolžnem kaka žal beseda prileti, naj pa potrpi, da ne bo zaradi osebnih stvari društvo škodo trpelo, in se razrušilo, kar smo s tako težavo in naporom napravili. Letošnje leto je menilo društvo prirediti tudi veselico, pa ta reč se ni dala speljati, ker društvo še nima dovolj krepke opore in duševnih močij za predstave. Upamo, da se to v prihodnje izpelje, le krepke volje je treba. Torej še enkrat: stopite v društvo in prebirajte poštene liste, katerih se vam ni treba sramovati; »Štajerca« pa vrzite na ogenj, da ne okuži zdravega zraka v Galiciji. Nekdo mi je pravil, da kdor »Štajerca« bere, dobi lahko o kresu nahod. Tega pa nobenemu ne želi Tine Podgorski.

Kat. podpornemu društvu v Celju so tekom drugega polletja min. šolskega leta blagovolili darovati č. gg.: Valentin Selič, župnik v p. 100 K; Peter Erjavec, župnik 20 K; Anton Rančigaj, župnik 20 K; Anton Lednik, župnik 10 K; Jos. Ateneder, župnik 10 K; Alojzij Šijanec, župnik 4 K; Alojzij Kos, župnik 4 K; Jakob Krajnc, provizor 4 K; blagor. g. Ludv. Schellander, rač. uradn. v p. 10 K; gospa Terezija Jezernik, gostiln. sopr. 10 K; — Dalje so prispevale sl. občine: celjska okolica 400 K; Škofjivas 30 K; Teharje 15 K; in sl. posojilnice: v Celju 600 K; v Konjicah 50 K; v Žalcu 40 K; v Trbovljah 30 K; v Slatini 22-63 K; v Slov. Bistrici 15 K; v Vitanju 10 K. — Društvo

z darovi blagih dobrotnikov vzdržuje tukajšnja zasebno solo č. šolskih sester, ki je edini slovenski zavod za slovenske deklice celjskega mesta in okolice. Teh je vsolanih nad 400, in vendar se deželni šolski svet vztrajno brani, ustanoviti in vzdrževati v Celju slovensko deklško šolo. — Zato se društvo vsem dobrotnikom za poslane prispevke najiskrenejše zahvaljuje; ob enem se pa priporoča požrtvovalnim rodoljubom, naj so mu naklonjeni ter mu omogočijo skrbeti za šolski pouk tukajšnjih slovenskih deklic, dokler si celjski in sploh južno-štajerski Slovenci ne bodo priborili svojih postavno jim zajamčenih pravic.

Sv. Ema pri Pristavi. V nedeljo, 13. t. m. smo imeli pri »Kmetijskem društvu pri Sv. Emi« izvanredni občni zbor. Da se je odločil načelnik društva, g. Valentin Voga, da ga skliče, je bil vzrok, ker ravno sedaj pritiskajo tukajšnji nemškutarji v zvezi z izdajalci vere in domovine, t. j. pristaši »Štajerca« z vsemi močmi nanj, da bi ga ugonobili. A ko smo poslušali lepe besede č. g. župnika Ivana Doberška in navdušeni govor našega poslovodja, smo segli štajerski Slovenci ob Sotli krepko v roke z brati Hrvati in se zavezali z njimi v obrambo vere, domovine in naših pravic. Torej zvedite nasprotniki, da nas ne uženete v kozji rog, ker mi zavedni kmetje dobro vemo, da Vam je vsako podjetje trn v peti, katero naj bi osvobodilo slovenskega kmeta vsaj jedne pijavke. Zato bomo podpirali in branili »Kmetijsko društvo«, ker smo prepričani, da le edino ono nas reši gospodarskega kakor tudi političnega propada.

Kmetijsko bralno društvo v Gornji Radgoni javi, da vsled slabega vremena ni moglo prirediti slavnosti, kakor je bilo naznanjeno. Zato naznanjamo, da bomo isto slavnost z taistim sporedom imeli prihodnje nedeljo, dne 27. julija na vrtu g. Osojnika. Prizrčno vabimo zavedne narodnjake k tej slavnosti, da pokažemo tukajšnjim »zmrzlekom«, da nismo bojazljivci, ampak trdni stebri ob meji krutih sovražnikov.

Iz drugih krajev.

Največji kresovi. Vsa večja angleška mesta so pripravila velikanske kresove, ki bi se zažgali na dan kronanja angleškega kralja. Te dni so pa dotične kresove zažgali na čast ravnokar ozdravljenemu kralju Edwardu. Tako so v mestu Ulverston zažgali kres, ki ni meril nič manj kakor 65 čevljev na dolgost in ki je obsegal 4000 centov lesa. Še večji je bil oni kres pri Codnorju, ki je sestajal iz 2500 bukovih tramov, 2060 centov družega lesa, 200 centov vejevja in 440 centov olja in smole. Mesto Withehaven je dalo narediti celo 120 čevljev visok stolp, čegar temelj je meril 155 čevljev. Stolp je bil iz bičevja spleten in je bil napolnjen s 16.000 centi lesa, katerega so namočili s 1000 galonami petroleja in z ravno toliko smole. Na dano znamenje se je ta stolp zažgal s pomočjo električne baterije.

Zopet poneverjenje na Nemškem. Neki pošten uradnik je na Nemškem poneveril 240.000 K. Zbežal je baje na Avstrijsko.

Nemška nestrpnost. Kakor listi pišejo je izgnala Nemčija iz Gladbeka 40 avstrijskih premogokopov, ki so delali v tistem kraju okoli 10 do 12 let. Vzroka za izgon ni, ker nimajo izgnanci nobene kazni.

Bismarkov stolp hočejo sezidati v Ašu na Češkem. Stal bode baje 55.000 K in bo iz granita. Seveda bo največ plačala občina. Ali je morda ta stolp v spomin leta 1866?

Norost — nalezljiva bolezen. Dr. Wattenberg, zdravnik v nemškem mestu Ljubeku pripoveduje o nekem zelo interesantnem slučaju, ki dokazuje, da nekatere vrsti norosti vplivajo na družega. Slučajno je neka 45 let stara, zelo nervozna ženska postala pred dobrimi šestimi leti — blazna. Ta blaznost je prišla tudi na moža, ki je vidoma postajal tako slaboumen, da so ga morali oddati v blaznico. Čez dve leti za-

pustil je mož kot ozdravljen bolnico, med tem ko je ostala njegova žena kot neozdravljiva v blaznici. A posrečilo se ji je skrivaj uiti iz blaznice in se k možu vrniti. In obkrat je postal mož slaboumen in se njegovo stanje ni preje zboljšalo, dokler mu niso vzeli njegove žene. Iz tega zanimivega slučaja sklepa ta zdravnik, da imajo nekatere vrste blaznosti poseben vpliv, ki se javi v nalezljivosti. Morda se je pa tudi v tem slučaju le pokazala stara resnica, da v nemni družbi vsakdo neumen postane.

Umor radi neizgotovljenih čevljev. V neki vasi blizu Beljaka so našli tamošnjega dninarja in čevljarja zadavljenega. Pozneje se je izvedelo, da ga je njegov sosed zato umoril, ker mu čevljar ni hotel obljubiti, da mu naredi v nekem gotovem času čevlje. Storilca, ki je storil grozen čin v pijanosti, so že zaprli.

Nemška nesramnost. Pruski major von Alfack je pisal poslancu Klofaču po njegovem govoru v prid Poljakom tako-le: »Klofač, češki pes, nehaj lajati, Klofač, češka svinja, nehaj kruliti. Ne udrihaj po Nemcih, saj vendar moraš biti hvaležen nemški kulturi, da znaš čitati in rabiti milo. Klofač, leta 1866. sem pomagal na čeških bojiščih mazati vašo umazano kožo, za kar smo dobili uši, ruše in kolero. — Nehaj torej lajati, strupeni pes, umazana češka svinja!« — To piše pruski major! s tem kaže nemško omiko, in na to omiko so Nemci ponosni!

Cena večerja. »Kaj pa imate vi vojaki za večerjo?« vprašal je neki radovednež vojaka. »I kaj!« se odreže vojak, »zvečer pritisnemo trebuh k peči in to pogrejemo, kar smo opoldan jedli.«

Samo jedna volja. Mož je imel zelo svojeglavno ženo, katere ni bilo mogoče krotiti. Zato je poprosil župnika za svet, kaj mu je storiti. Župnik pokliče moža in ženo k sebi ter jima v dolgem govoru pojasnuje, kako potrebno je, da se mož in žena med seboj razumeta, da naj imata oba samo eno voljo. »Gospod«, odgovarja žena, »to je pa ravno pri nama. Oba imava namreč jedno voljo. Mož hoče biti gospodar v hiši, jaz pa tudi in odtod ves preprič!«

Grozna nesreča. Iz Celovca: Dne 12. t. m. opoludne je padel 14letni Iv. Šiberle, pastir pri p. d. Svetuju v Plešerki, občina Hodiše, z visokega javorja 4 metre globoko na spodaj stoječi plot. Kol mu je predrl prsi, da je bil takoj mrtev. Šiberle je bil pristojen v Kranju.

O kihanju. Navada, da se človeku, ki kihne, vošči »zdravje«, je bila vkoreninjena že pri starih Grkih in Rimljanih. Ako je kdo kihnil, ko se je lotil kakega dela, so to smatrali Grki za slabo znamenje. Aristotel pripoveduje, da so smatrali Grki kihanje za nekaj svetega. Pri Indijanih pomeni kihanje kot znamenje navzočnosti njihovega krvavega boga, ki zahteva človeško žrtev. Indijani še danes moré ljudi in jih žrtvujejo bogovom. S posebno spretnostjo in zvižajo love žrtve. Srečen pa je oni, ki je že namenjen za žrtev, a mej tem kihne, kar pomeni, da je boginja govorila in je rešen. Pri mnogih narodih je vera, da se med kihanjem a tudi med zdehanjem bližajo hudi duhovi. — Do konca preteklega stoletja se je smatralo kot prestoppek zoper omiko, ako se človeku, ki je kihnil, ni voščilo »zdravje«. No ta lepa navada pa čedalje bolj izginja pri vseh narodih in tudi pri nas. — V naših krajih je bila in je po nekod še vedno navada, da se človeku, ko kihne, reče »Bog pomagaj!« To izvira od časov, ko je vladala kuga. Vsak okuženi človek, ko je kihnil, je tisti trenutek umrl, zato so prestrašeni ljudje v vsakem slučaju vzklknili »Bog nam pomagaj!«

Nesreča na samoborski železnici. Iz Zagreba 14. julija: Včeraj ob edenajstih zvečer se je vozil zagrebški kanonik Josip Miljan v društvu treh oseb iz Svete Nedelje od svojega brata župnika, katerega je obiskal, v Zagreb. Pri Podsusedu jim pride nasproti železniški vlak in voznik je hotel vlak pre-

hiteti ter je pognal hitro čez cesto; ali stroj prebrne voz, ubije enega konja, a potniki odleté na cesto. Poškodoval se ni nobeden, le prestrašili so se hudo, posebno kanonik Miljan tako, da je omedlel, vendar pa so ga spravili k zavesti. Ker je bilo radi zdravniške pomoči bliže v Samobor nego v Zagreb, spravijo kanonika v vagon ter se odpeljejo ž njim v Samobor. Toda na potu je kanonika Miljana zadela kap ter je nagloma umrl.

Nesreča s smodnikom. Anton Carguelutti, izdelovatelj umetnega ognja, je v mali hišici na posestvu tržaškega konjederca Jorasa pripravljala umetalne ognje. Pri delu mu je pomagal njegov mali sinček in neki delavec. Naenkrat se je v rokah njegovih razletel neki omet, ves materijal za umetne ognje se je vnel in nastala je strašna eksplozija. Streho hišice je odneslo v zrak, oče in sin Carguelutti sta ubita, delavec pa si je rešil življenje, ker je bil tisti hip zunaj hišice.

Mati ga je učila krasti. 15letni Fran Weigerl je v Gradcu ukradel dve sodavici in jih prinesel svoji materi. Materi je ta spretnost njenega sinčka zelo ugajala. »No že prav! Zdaj pa še glej, da dobiš še kakšno odejo.« Ubogljivi sinček je šel takoj na delo. Posrečilo se mu je vzeti odejo, a je imel pri tem smolo. Prišel je v roke policije. Ta ubogljivi fant ima še lepo bodočnost, če se bo ravnal po nazorih svoje matere.

Gospodarske drobtinice.

Gnoj in gnojenje.

(Dalje.)

I. Zgradba rastlin.

Mislimo si rastlino kot proizvod posebnih naravnih sil in pa gotovih snovi. Te morajo kmetovalca, ki živi od rastlinskih pridelkov, posebno zanimati.

1. Snovi, iz katerih so rastline sestavljene.

Rastline se vspešno razvijajo, kadar so vsi pogoji za njih rast v pravem razmerju. Kmetovalčev gospodarski vspeh odvisen je od vspešnosti rastlin. Naloga kmetovalca je toraj te pogoje v pravo razmerje spraviti. Vspevanje rastlin odvisno je od onega pogoja, ki je v najmanjši meri na razpolaganje. Taki pogoji so: svitloba, toplota in vlaga, pa rastlinske redilne snovi v zemlji. Na svitlobo, toploto in vlago zamore človek le deloma vplivati, izbirajo se torej za posamezne rastline jim primerna zemljišča. Pač pa manjka navadno eden glavnih pogojev in to je rastlinska hrana v zemlji. Niti svitloba, niti toplota, niti najprimernejša vlaga ne zamore to nadomestiti. Tu mora torej kmetovalec vmes poseči in z gnojenjem to potrebno hrano primerno nadomeščati. Z gnojenjem napravi zemljišča trajno rodovita, njih rodovitost še pomnoži. Kdor nima apna, niti kamna in opeke, niti drugih potrebščin za stavbo, ta si pač ne bode mogel hiše zidati če ima tudi najbolje zidarje. Če je dovolj apna in peska, pa manjka kamenja, pa tudi ne gre zidanje naprej. Tako je pri kmetijskem pridelovanju. Delavci so nam takorekoč toplota, vlaga in svitloba, a stavbena tvarina pa rastlinske redilne snovi, katere morajo biti kakor tvarina za stavbo v nekakem pravem razmerju.

Kemična analiza pokaže, iz katerih tvarin da obstoji rastlina. Teh tvarin je mnogo, katere pa nočemo vse tu za naš zgolj praktičen namen navesti. Niso pa vse tvarine, ki se v rastlinah nahajajo, zanje neobhodno potrebne. Kakor človek povživa marsikaj, kar mu ni ravno potrebno za njega rast in življenske funkcije,

istotako rastline. S pomočjo poskusov v vodi ali zemlji, kjer se rastline odgajajo, le pri nekaterih snoveh in se ena ali druga opusti, ako se hoče nje potrebnost skušati, dokaže se lahko, katere snovi morajo rastline v zemlji na vsak način najti, da se zamorejo zdravo, krepko razvijati.

2. Bistvene, neobhodno potrebne snovi.

Da rastline lahko vspešno rastejo, so neobhodno potrebne sledeče kemične prvine: ogljik, vodeneč, kislec, dušec, kalij, kalcij (apnec), magnezija, železo, fosfor in žveplo. Če eden teh popolnoma manjka, tedaj tudi rastlina ne bode rastle.

Sicer ne neobhodno potrebne, pa vendar koristne so prvine: natrij, kremenc (Silicium), in klor. Te vplivajo ugodno na rast in deloma lahko prejšnje prvine nadomeščajo. Ogljik dobivajo rastline kakor tudi kislec iz zraka, dušec le nekatere rastline iz zraka, vodeneč in tudi kislec iz vode, a vse druge pa iz zemlje. Ker obstojijo rastline iz teh snovi, katere zemlji jemljejo, je toraj v vsakem pridelku več ali manj takih snovi, naravno torej, da se z vsakim pridelkom množina v zemlji nakopičenih redilnih snovi za toliko zmanjša, kolikor jih je prišlo v pridelke. Zmanjkuje jih, kakor zmanjka gospodinjji zaloge jedil z vsako južino. Če gospodinja ne dopolnjuje vsikrat svoje zaloge, tedaj bode prišel čas, ko bodo ljudje stradali, istotako pride na polji, katerega kmet ne gnoji, čas, ko bodo rastline stradale. Kakor pa od sestradanega človeka ali sestradanega živinčeta ni zahtevati kaj koristni, istotako ne od sestradane rastline.

3. S katerimi snovmi moramo gnojiti?

Velik del gori navedenih prvin, katere mora rastlina neobhodno v zemlji najti, se pa nahaja, hvala Bogu, v taki množini v zemlji, da jih ne bode nikdar zmanjkalo in jih ne bode treba zemlji povračati. To toliko manj, ker jih rastline primerno malo rabijo. Tudi dušec, fosfor v fosforovi kislini in kalij se nahajajo v vsaki zemlji, pač pa večinoma v tako mali množini, posebno v rastlinalam pristopni obliki, da ne zadostujejo zahtevam kulturnih rastlin. Kalcij ali apnec pa v mnogih zemljah popolnoma manjka. Vsled vednega razkranjanja zemlje pride več ali manj teh snovi rastlinalam v korist pa to navadno ne zadostuje.

Pri našem podnebnju in gospodarskem načinu so pokazali poskusi, da se še celo na zemljah, ki imajo na tisoč delov zemlje dva do tri dele dušca, izplača gnojenje s čilisolitrom, na zemljah, ki imajo v tisoč delih jeden del fosforove kisline, se izplača še gnojenje s fosforovo kislino. Isto velja glede kalija. Take zemlje so pa le redke, večinoma so še bolj prazne. Z gnojenjem bomo morali nadomeščati torej le sledeče štiri snovi: dušec, fosfor, kali in apno. Od sedanjega kmetovalca se ne more mnogo kemičnega znanja zahtevati, a te štiri snovi pa mora poznati tako dobro, kakor pozna svoje orijatelje. Dosedaj se sliši kmetovalca večinoma le o Kajnitru, Thomasovi moki itd. govoriti, to so imena, ki so dandanes že splošno znana. Pa moka naj bode taka ali taka, da ima le katero onih štirih snovij v pravi obliki v sebi. Da kmetovalci te štiri snovi bolje spoznajo, hočemo jih torej tukaj še vsako posebej predstaviti.

(Dalje sledi.)

Loterijske številke

Gradec 19. julija: 78, 31 53, 71, 19.
Dunaj 19. julija: 54, 71, 68, 34, 39.

Društvena naznanila.

Dne 27. julija: »Gospodarskega bralnega društva v Kozjem« občno zborovanje s spominom na petletnico v gostilni g. Fr. Guček-a. Začetek ob 4. uri popoldne.
» » » »Kmetijskega bral. društva pri Sv. Uju v Slov. gor.« gled. igra ob polu 4. uri pop. v gostilni gospe Barbare Muršec: »Z vage na vago.«
» » » »Kmetijsk. bral. društva v Staremtrgu tik Slovenjgradca« veselica na vrtu g. Lovr. Rudl, po domače Petrič ob polu 5. uri pop.: Predstava »Sv. Neža.«
» » » »Kmet. bral. društva v Krčevini pri Ptuj« javno predavanje o umni živinoreji in mlekarstvu predava potov. učitelj g. M. J e l o v š e k. Začetek ob 3. uri popol. v okoliški ljudski šoli.
Dne 3. avg.: V Zrečah bo dne 3. avgusta po večernicah predavanje o živinoreji in mlekarstvu. Predaval bo potov. učitelj g. M. J e l o v š e k.

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelškega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in stroje; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprāv za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomazeva žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Dražba nepožetege žita

in sicer: 347 1-1

okoli 2 orala pšenice
okoli 10 oralov ovsa

se bode vršila dne 27. t. mes. na posestvu g. Fialla v bližini pesniške postaje. — Kupec tudi lahko tam zmlati žito in ohrani slamo.

Priporočilo.

Kdor hoče imeti v zvoniku solidno in po nizki ceni izvršeno **urarsko delo**, kakor tudi vsakovrstne stolpne ure dobro popravljene, naj vzame g. **Martina Jesenek, urarja v Prelogah, p. Šmarje pri Jelšah**, in bode zadovoljen. Na Sladki gori je enako delo v mojo popolno zadovoljnost izvršil.

Fr. Irgl, župnik. 340 2

Razne

uradne pečate

priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

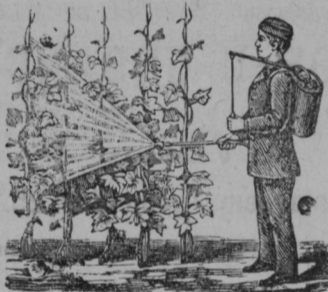

JOŽEF PRSTEC, 203 3

nasled. F. X. Halbärtha

trgovina z železnino v Mariboru, Tegetthoffova cesta št. 3.

priporoča svojo mnogovrstno zalogo najboljšega štajerskega kovanega železa po nizki ceni, najboljši Port-

land cement 100 kg 2.60 gl.
najboljši Roman cement 100 kg 1.45 gl.

traverze itd.

Za spomladni in letni čas patentirane F. X. Halbärtha

Peronosperabrizgalnice

dalje najboljše trake za požlahtenje, mlatilnice, kakor tudi vsakovrstno drugo orodje po najnižji ceni.

Najtrpežnejše kose

za katere se jamči.

Velika zaloga nagrobnih križev, kuhinjske posode in orodja za kovače, posamezni deli za strelovode, lep za strehe, (Dachpappe), izolirne plošče itd.

Vsaka beseda stane 2 v.

Najmanjša objava 45 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 v.

Večkr. objava po dogovoru.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravništvo se mora znamka za odgovor pridejati.

Proda se.

Posestvo z vinogradom v prelepem kraju na slovenskem Štajerskem. Obsega 2 in pol orala povsem z ameriškansko trto nasajene in ograjene vinske gorice, 7 oralov polja in travnikov, 300 sadnih dreves ter čedno hišo z gospodarskim poslopjem. Posestvo je od železniške postaje pol ure od trga četrt ure in 100 korakov od podružne cerkve oddaljeno; zato je tudi za upokojenega gosp. duhovnika jako pripravno. Cena nizka. — Več pove upravništvo lista. 304 10-6

Posestvo blizu cerkve v Mali Nedelji pri Ljutomeru, s hišo, kletjo in gospodarskim poslopjem, potem njiva (iz katere se lahko naredi gorica) gozd z lepim drevjem, se po ceni proda. Pogoje pove Jak. Vrtnjak v Radislavcih, pošta Mala Nedelja. 344 2-2

Lepo posestvo v Poberzah pri Mariboru, 15 minut od magdalenske cerkve, meri vse okoli 15 oralov, dve zidani hiši, (jedna s tremi sobami in kletjo, druga z dvema sobama in kletjo), gospodarsko poslopje, njive, travniki in gozd, se proda skupaj ali posamezno po nizki ceni. Kdo? pove upravništvo. 343 3-2

Lepo posestvo, zidana hiša, gospodarsko poslopje, njive, travniki in sadonosnik, okoli 18 oralov, se proda pod ugodnimi pogoji. Franc Menhart, Gačnik 28, pošta Jarenina. 328 3-2

Hiša s stanovanji, zraven vrt za zelenjavo, sadonosnik in njiva, se po ceni proda v Mariboru. Naslov pri upravništvu.

Hiša s sedmimi sobami, kuhinjo, kletjo, kuhinjo za prati, drvarnicami, hlevom za 10-12 glav živine, z velikim dvoriščem in studencem, svinjskimi hlevi, z vrtom za zelenjavo z lepo senčnico, se proda za 5200 gl. v Slov. Bistrici. Ponudbe na: I. R. upravništvu lista. 338 3-2

Kupi se.

Malo posestvo, ki bi bila cena 600-700 gl. želim kupiti, če mogoče na ravnini. Naslov pove upravništvo lista.

Proste službe.

Postranski zaslužek, trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante. 235

Oženjen majar, srednje starosti, želi službe pri kakih grajščinah ali na kakih pristavi z mesecem oktobrom. — Kdo, pove upravništvo. 327 3-3

V najem se išče.

Gostilna, ki je dobro obiskana in kjer se sme vse točiti, se išče v najem ali na račun. Ponudbe na upravništvo „Sloven. Gospodarja.“ 350 1-1

Slovenska tvrška!

ALOJZIJ HORVAT

kamnosek v Račjem pri Mariboru,

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih nagrobnih križev in spomenikov iz mramora in granita.

— Vse po najnižji ceni! —

346 2-1

Pri kmetijski razstavi v Riedu 1901 najvišje odlikovanje z zlato svetinjo.

Novo!

Podkove za vole

patent. Zehetbauer.

Neobhodno potrebno za posestnike, gospodarstva, pivovarne, žganjarije itd.

Glavno zastopstvo: 455 25-18

Echinger & Fernau

DUNAJ XV, Neubaugürtel 7 in 9.

Prospekti na zahtevanje.

Novo!

Pri Mali Nedelji bo v nedeljo, 3. avgusta t. l. 305 6

predstava s skioptikonom

**Vinogradniki!
čuvajte
vinsko trto!**

208 14—13

je naslov za vinorejce zelo koristni knjižici (s podobami), ki se dobi pri nje izdajatelju g. Ant. Kosi-ju, učitelju in posestniku v Središču ter pri vseh večjih knjigotržcih na Slovenskem,
komad za 50 vin.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu vsakovrstne podobice, molitvenike, rožne vence, svetinjice, križce.

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podobic je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja itd. — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stolcem, svetinjice različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje, trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak urad ali zasebnike štampilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

V dobrnskih toplicah pri Celju

je pod ugodnimi pogoji na prodaj

lična, enonadstropna hiša

z enajstimi sobami za stanovanje, ki so večinoma z notranjo opravo opremljene, z dvema kuhinjama in še posebej s kuhinjo za perilo. Hiša je prav primerna za letovišče pa tudi za stalno prebivanje.

Naslov lastnika se zve pri upravništvu. 3

Demetrij Glumac

283 13—6

kotlar

Maribor Kaserngasse št. 13. Maribor

se priporoča cenj. p. n. občinstvu za vsa v njegovo stroko spadajoča dela, kakor: popravila pri parnih kotlih za parne stroje, za barvarije, usnjarije, pri parnih kotlih za beljenje platna, pri izdelovanju sveč in magarina, dalje za paro- in vodovode iz bakra ali železa.

Različni kotli za perilnice in kotli za žganjarije so v zalogi.

Pocinjuje in popravlja točno in po ceni.

Blag. gospodu

JAKOP-U URBANG-U,

mnogozasluznemu županu, predsedniku krajnega šolskega in ubožnega sveta, veleposestniku itd. itd. v Lehnu

k njegovemu slavnemu godu dne 25. mal. srpana

kličejo trikratni živijo in na zdar!

Lehenski občani.

Slovenska tvrdka!

Weberjevih dedičev naslednik

VINCENC ČAMERNIK

oblastveno preiskušeni kamnoseški mojster

299 3 v Celju

Nova ulica šte. 11.

Delavnica mramornatih altarjev

ter drugih umetnih kamnoseških del,

čez 200

nagrobnih spomenikov

različnih mramorjev, granitov in sijenitov po najnovjših, modernih načrtih

vedno v zalogi.

Vsa stavbena kamnoseška dela.

Pohištvene plošče za mizarje. — Likanje in struganje mramora s strojno silo.

Lastni kamenolomi.

Obrise na zahtevanje izdelam takoj. — Priznana solidna in fina dela. — Postrežba točna.

Pristen kranjski

brinjevec

prodaja 323 3—3

I. Bele, Kostanjevica, Kranjsko.

Trgovski pomočnik

se išče

pod ugodnimi pogoji 345

za mešano trgovino (na podružnici samostalen), v lepem romantičnem zagorskem kraju Hrvatske, oddaljenem od Štajerske 1 in pol ure. Službo je nastopiti 10. avgusta t. l. Ponudbe naj se vpošljejo na: Franjo Mihun, Trakošćan, pošta Bednja, Hrvatsko.

KUVERTE

s firmo priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru

